

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea - cadru în domeniul cooperării judiciare internaționale în materie civilă și comercială este Legea nr. 189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială.

Asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială se referă la ansamblul procedurilor de cooperare între autoritățile judiciare române și străine în vederea soluționării unui litigiu, pe tot parcursul desfășurării acestuia (art.1 din Legea nr.189/2003).

În ceea ce privește comunicarea de acte în și din străinătate, precum și în cazul obținerii de probe prin comisii rogatorii internaționale, legea prevede că autoritățile române abilitate cu aplicarea acestei legi sunt instanțele judecătorești și Ministerul Justiției.

Potrivit dispozițiilor art. 32 alin. (2) din lege, *„Pentru aplicarea legislației comunitare la care se referă art. 5 alin. (3), art. 9 alin. (4), art. 17 alin. (5) și art. 22 alin. (4), Ministerul Justiției va elabora, până la data de 30 noiembrie 2006, metodologia de implementare a regulamentelor adoptate în cadrul Uniunii Europene în domeniul asistenței judiciare în materie civilă și comercială”*. În procesul de elaborare a acestei metodologii, s-a constatat că, atât din punctul de vedere al tehnicii legislative, cât și din punct de vedere practic, nu se justifică adoptarea unui act normativ subsecvent, ci este adecvată includerea dispozițiilor necesare chiar în cuprinsul Legii nr.189/2003, într-un capitol separat, în acest fel realizându-se mai ușor și accesul celor interesați la dispozițiile legale în materie.

Prezentul proiect urmărește facilitarea contactului direct, după data aderării României la Uniunea Europeană, între autoritățile judiciare române și cele din alte state membre ale Uniunii, în spiritul principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor care constituie fundamentul a cooperării judiciare în spațiul de libertate, securitate și de justiție, astfel cum s-a statuat la Consiliul European de la Tampere din 15 și 16 octombrie 1999. De altfel, Raportul de monitorizare din 16 mai 2006 al Comisiei Europene, insistă asupra necesității încurajării contactului direct între instanțe sau alte autorități competente în vederea facilitării cooperării judiciare între statele membre ale Uniunii Europene, contribuind astfel la crearea și consolidarea concretă a spațiului judiciar comun european.

Alt argument în favoarea modificării și completării propuse sunt modificările legislative intervenite după adoptarea Legii nr.189/2003, în domeniul organizării judiciare și care au avut drept scop, printre altele, consolidarea independenței justiției precum și obligația judecătorilor de a soluționa cauzele civile într-un termen

rezonabil. Or, contactul direct al instanțelor române cu instanțele și autoritățile competente din statele membre va avea un impact substanțial în îndeplinirea unuia dintre obiectivele reformei sistemului judiciar românesc - scurtarea duratei de soluționare a litigiilor.

În acest scop, după adoptarea Legii nr.189/2003, Ministerul Justiției a intensificat pregătirea judecătorilor în domeniul cooperării judiciare în materie civilă și comercială, pentru facilitarea aplicării aquis-ului comunitar de la data aderării.

După data aderării României la Uniunea Europeană, în relația cu celelalte state membre ale Uniunii Europene în materia asistenței judiciare în materie civilă și comercială sunt aplicabile, printre altele, Regulamentul Consiliului nr. 1348/2000 din 29 mai 2000 privind notificarea asupra documentelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială în statele membre și Regulamentul Consiliului nr. 1206/2001 din 28 mai 2001 privind cooperarea dintre organele jurisdicționale ale statelor membre în vederea obținerii de probe în materie civilă sau comercială.

Trebuie subliniat că de la data aderării României la Uniunea Europeană, în temeiul art.2 și următoarele din Protocolul privind condițiile și aranjamentele referitoare la admiterea Republicii Bulgaria și României în Uniunea Europeană din Tratatul privind aderarea Republicii Bulgaria și a României la Uniunea Europeană dispozițiile legislației comunitare în materia comunicării actelor judiciare sau extrajudiciare și în materia obținerii probelor prevalează, în relația dintre țara noastră și celelalte state membre, asupra oricăror prevederi cuprinse în tratatele internaționale încheiate de statele membre și, în special, asupra Convenției privind notificarea și comunicarea în străinătate a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă sau comercială, adoptată la Haga la 15 noiembrie 1965 și Convenției privind obținerea de probe în străinătate în materie civilă sau comercială, adoptată la Haga la 18 martie 1970.

Aplicarea Regulamentului Consiliului nr. 1348/2000 din 29 mai 2000 facilitează transmiterea actelor judiciare (cereri de chemare în judecată, citații, hotărâri judecătorești etc.) și extrajudiciare direct între instanțele judecătorești sau celelalte autorități competente desemnate în acest scop și uniformizează formularele folosite pentru transmiterea cererilor de asistență, care sunt prevăzute în anexa acestui instrument comunitar. Totodată, statelor membre li se oferă libertatea de a alege între mai multe modalități de transmitere a actelor judiciare și extrajudiciare și anume: direct, pe cale poștală ori pe cale consulară sau diplomatică. Pentru a veni în sprijinul aplicării Regulamentului, Comisia Europeană a elaborat un manual practic sub forma unor repertoare ale autorităților competente din Statele Membre ale Uniunii

Europene, precum și un glosar la care accesul se face prin Internet, actualizate periodic.

În acest spirit, proiectul de lege urmărește simplificarea procedurilor comunicării de acte judiciare și extrajudiciare în și din statele membre, prin reglementarea contactului direct între instanțele române, indiferent de grad, și instanțele sau autoritățile competente din Statele Membre ale Uniunii Europene, cu caracter de regulă.

De asemenea, notarii, executorii și alte autorități, în competența cărora intră comunicarea de acte în străinătate, efectuează transmiterea cererilor prin intermediul judecătorilor în a căror circumscripție își au sediul profesional.

În materia obținerii probelor, dispozițiile Regulamentului Consiliului nr. 1206/2001 din 28 mai 2001 permit instanței sesizate să obțină pe calea comisiei rogatorii internaționale, atât prin instanța solicitată, cât și pe cale directă probe necesare soluționării litigiului cu element de extraneitate.

Acest proiect de lege va permite instanțelor române solicitante să transmită cererile de comisie rogatorie direct la instanțele competente solicitate desemnate de către statele membre în aplicarea Regulamentului.

În acest scop, se impune abrogarea unor dispoziții existente în legea aflată în vigoare, privitoare la comunicarea de acte și obținerea de probe în/din străinătate potrivit legislației comunitare, numai prin intermediul curților de apel, care ar prelungi nejustificat durata procedurilor de asistență judiciară cu statele membre ale Uniunii Europene.

În aplicarea dispozițiilor din prezenta lege, pentru a obține informații privind atât limba folosită pentru completarea formularelor, cât și limba folosită pentru traducerea actelor anexate acestora, acceptate și notificate Comisiei Europene de către statele membre ale Uniunii Europene, autoritățile române competente accesează pagina specializată de internet a Comisiei Europene și consultă punctele de contact ale Rețelei Judiciare Europene în materie civilă și comercială.

Ministerul Justiției, în calitate de autoritate centrală română va efectua comunicările în legătură cu informațiile necesare pentru aplicarea celor două regulamente, va furniza informații autorităților române și străine în materia asistenței judiciare internaționale, va identifica soluții la dificultățile care pot apărea în executarea cererilor de asistență judiciară internațională și va transmite, în cazuri excepționale, cererile de asistență judiciară internațională. Totodată, Ministerul Justiției va îndeplini atribuțiile referitoare la luarea unei decizii privind cererile de obținere directă de probe formulate în baza art. 17 din Regulamentul Consiliului nr. 1206/2001 din 28 mai 2001.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU